

FOL

VAROLUŞ FELSEFELERİNE GİRİŞ

FOL® 34

© MAK GRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.
SERTİFİKA NO: 44396

FELSEFE 34
VAROLUŞÇULUK 02

VAROLUŞ FELSEFELERİNE GİRİŞ
EMMANUEL MOUNIER

ÇEVİREN: SERDAR RİFAT KIRKOĞLU

ÖZGÜN ADI: *INTRODUCTION AUX EXISTENTIALISMES*
EDİSYON: GALLIMARD, PARİS 1962

YAYINA HAZIRLAYAN: EBUBEKİR DEMİR
REDAKSİYON: MAK GRUP REDAKSİYON EKİBİ
GÖRSEL YÖNETMEN: NURULLAH ÖZBAY
GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA: TAVOOS

ISBN 978-605-69340-6-3

BASKI: AYRINTI BASIMEVİ ANKARA - SERTİFİKA NO: 13987

I. BASKI: EKİM 2019

İLETİŞİM ADRESLERİ
CİNAH CD. KIRKPINAR SK. 5/4
06420 ÇANKAYA ANKARA
TEL.: 0312. 439 01 69
www.folkitap.com
bilgi@folkitap.com
siparis@folkitap.com
www.twitter.com/folkitap

VAROLUŞ FELSEFELERİNE GİRİŞ

EMMANUEL MOUNIER

ÇEVİRİ VE GİRİŞ
SERDAR RİFAT KIRKOĞLU

GÖZDEN GEÇİRİLMİŐ YENİ BASKI

EMMANUEL MOUNIER

Fransa doğumlu (1905). Grenoble Üniversitesi'nde öğrenim gördü (1924-1927); Paris'te felsefe okudu. Personalizm akımının kurucusu ve *Esprit* dergisinin editörüdür. Châtenay-Malabry'de öldü (1950). Başlıca eserleri: *Révolution personaliste et communautaire* (1935), *De la propriété capitaliste à la propriété humaine, Manifeste au service du personnatisme* (1936), *Liberté sous conditions* (1946), *Qu'est-ce que le personnatisme?* (1947), *Introduction aux existentialismes* (1947), *Traité du caractère* (1948), *Le Personnatisme* (1949).

SERDAR RİFAT KIRKOĞLU

İstanbul'da doğdu (1956). İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans; Felsefe Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. Jean-Paul Sartre'in *Questions de Méthode* (Yöntem Araştırmaları) adlı kitabının çevrisiyle Yazko Çeviri Ödülü'ne layık görüldü (1981). Maurice Blanchot, Milan Kundera, John Fowles, Julian Barnes ve daha pek çok yazarın yapıtlarını Türkçeye çevirdi.

Başlıca çeviri ve telif eserleri: Jean-Paul Sartre, *Yöntem Araştırmaları* (1981), J. M. Bochenski, *Çağdaş Avrupa Felsefesi* (2019), *Parodi Yaşamlar* (1993); *Dil Kayması* (2004); *Sürek Avı* (2005); *O Saatte, O Yerde* (2003); *Ara Adamları* (2007); *Kitapların Şenlik Ateşi* (2008).

İÇİNDEKİLER

EMMANUEL MOUNIER: HAYATI VE FELSEFESİ	11
SERDAR RİFAT KIRKOĞLU	11
	I
VAROLUŞÇULUK VE EMMANUEL MOUNIER	13
	2
EMMANUEL MOUNIER'İN YAŞAMÖYKÜSÜ, YAPITLARI VE ÖĞRETİSİ	41
VAROLUŞ FELSEFELERİNE GİRİŞ	49
EMMANUEL MOUNIER	
	GİRİŞ
	51
	I
FELSEFİ UYANIŞ TEMASI	57
	2
İNSAN VAROLUŞUNUN DRAMATİK KAVRANILIŞI	75
2.1. Birinci Tema: İnsan Varlığının Olumsuzluğu	76
2.2. İkinci Tema: Usun Güçsüzlüğü	78
2.3. Üçüncü Tema: İnsan Varlığının Sıçrayışı	82
2.4. Dördüncü Tema: İnsan Varlığının İncinirliği	85
2.5. Beşinci Tema: Yabancılaşma	88
2.6. Altıncı Tema: Sonluluk ve Ölümün İvediliği	91
2.7. Yedinci Tema: Yalnızlık ve Giz	95
2.8. Sekizinci Tema: Hiçlik	97
	3
KİŞİSEL DÖNÜŞÜM TEMASI	107
3.1. Yitik Varoluş	112
3.2. Yeniden Ele Geçirilen Varoluş	116

	4	
BAĞLANMA TEMASI	120	
	5	
BAŞKASI TEMASI	132	
	6	
TEHLİKEYE ATILMIŞ YAŞAM	151	
	7	
VAROLUŞ VE HAKİKAT	171	
	8	
VARLIK ÜLKESİ ARAMIZDADIR	183	
ESERDE GEÇEN KAVRAM VE TERİMLER SÖZLÜĞÜ	199	
KAYNAKÇA	204	
DİZİN	207	

EMMANUEL MOUNIER: HAYATI VE FELSEFESİ

SERDAR RİFAT KIRKOĞLU

I VAROLUŞÇULUK VE EMMANUEL MOUNIER

Emmanuel Mounier'in elinizdeki kitabın 'Giriş' bölümünde dile getirdiği "Yüzyılın son saçmalığı varoluşçuluk modası olmalı." görüşü artık çok gerilerde kaldı. O zamandan bu yana –kitabın 1946'da yayımlanmış olduğunu düşünürsek– köprülerin altından çok sular aktı. Varoluşçuluk akımının düşün sahnesini terk eder gibi gözüktüğü, bambaşka düşünce akımlarının bir 'moda' olup olmadığının tartışıldığı günümüzde, ortaya *Varoluş Felsefelerine Giriş* başlıklı bir çeviriyle çıkmak, belki hepten yadırgatıcıdır. Hatta bu tutumun bir anakronizma olduğu bile söylenebilir. Öyle ya artık 'özgürlük', 'bağlanma', 'bilinç', 'anlam' kavramlarından değil; 'yapı', 'kod', 'imlem' terimlerinden söz ediliyor, nesnenin özneye oranla önceliği vurgulanıyor, 'varoluş', 'tarih' kavramlarından değil de 'bütünlük' kavramından dem vuruluyor. Aslı aranırsa, moda sözcüğü ile felsefe denilen bilgi disiplini arasında ilginç bir bağlantı var. Kendimize "Moda sözcüğünün içerdiği gelip geçicilik yanında, bir felsefenin zamana direnen öz yapısını, kalıcılığını neye dayanarak açıklayacağız?" sorusunu sormaktan geri duramıyoruz. İlk bakışta, bu açmazın içinden belki olsa olsa bir tek 'görecelik' akımı çıkabilir diye düşünüyoruz. Öte yandan da şunu görüyoruz: Varoluşçuluk akımı, *philosophia perennis*'e, tüm zamanların üstündeki ölümsüz felsefeye ters düşen, ona karşı kesin bir tavır almış olan bir düşünce akımı. Bir başka deyişle moda kavramının içerdiği gelip geçiciliği bu felsefenin çatısı içinde bütünlük bir anlamda olasıdır. Mounier'in belirttiği gibi varoluşçuluk modası kavramı hem bir saçmalık

Akıcılık, yoğunluk, doğrulama, bağlanma: Varoluşçu gamın tüm noktaları bir savaşım ve eylem şarkısı için yazılmışa benziyor.

Ne var ki daha yakından bakıldığında, işler çatallaşmaktadır. Eylemin kendisine de kişilerarası ilişki ve durum gibi nesnel görünüşü içinde bakılabilir. Yani, ya davranış ve sonuçlardan oluşan öngörölmüş etkin eylem olarak ya da öznenin edimiyle giriştiği içsel ilişkiye göre; niyet ve ekelilikten oluşan yaşanmış sahih eylem olarak bakılmalıdır. Tümel bir eylem iki alanı kapsar; yönsemeden sonuca, sahih oluştan etkinliğe doğru açılır. Sahih tutum olmazsa eylem yerini edimin bulunmadığı bir belirlenimler dünyasına bırakır. Tabii, böyle bir dünya kendini aldatma olmaksızın düşünülebilirse! Bu dünya, belirlenimciliğin (*déterminisme*) en sınır noktasında düşündüğü gibi nedenlerden, sonuçlardan, yapı ve aygıtlardan oluşmuş tümüyle dışsallaşmış bir dünyadır. Ancak şu var ki yapıt düzleminde karar olmazsa, etkililik kaygısı olmazsa, eylem düş içinde ya da eylemden kaçınma içinde yiter gider.

Dışsallığın sömürgenliğine karşı varoluşçuluğun tepkisi bizi eylemin berisine fırlatma riskini taşıyor mu? Yaygınlaşmış eylem karşısında duyulan güvensizlik yoksul bir eylem-dışılık (*non-action*) gizemciliği yaratmaz mı? Tıpkı yoksul bir bilgi-dışılık (*non-savoir*) gizemciliği, bilinemez-ciliğe koşut bir eylemsizlik (*apraxisme*) olduğu gibi. Bunlar gerçek bir çileden yoksun olan birer karikatür mü, yoksa tersine aynı etkiyi yaratan şeyler mi? Eylemin bu aşırı içsel-

Buraya kadar, varoluşsal felsefe ifadesini tartışma götürmez bir şey olarak kabul ettik. Oysa tekil varolandan başka bir gerçeklik bulunmadığı ileri sürülürken, bir felsefeden söz etmenin hâlâ olanaklı olup olmadığı da sorulabilir. Birkaç yıl önce, Jean Wahl ile Gabriel Marcel arasında anlamlı bir tartışma baş gösterdi. Jean Wahl, varoluşçu bir görüncü içinde, belki de kimi varlıkların yaşamından bir varoluş felsefesinden çok birçok felsefi ders çıkarılabileceğini ileri sürüyordu. Gabriel Marcel buna yanıt olarak, tamı tamına, yaşanan bir insanın mesajının araya felsefi bir şifre anahtarı sokulmaksızın kavranamayacağı açıklamasını getirdi. Her türlü varoluş ikirciliktir: Nietzsche'yi dile getirmiş olduğu düşüncesiyle açıklayabilirim; ama aynı zamanda ruh çözümlemesi ve klinikle de açıklayabilirim. Önceden kurduğu felsefeye göre, şu ya da şu soruyu soracağım, şu ya da şu bildiriye getireceğim demektir bu. Yaşamlar birer felsefe kaynağından başka bir şey değildir.¹

Ne var ki işte her türlü varoluşçuluk için can sıkıcı nokta da burası. Bizi varolanın keşfine götüren içedalış bizi aynı zamanda varoluşun duvarlarla çevrilmiş öznelliği içine de kapatmıyor mu? Kendimizi dünyaya yayılmaktan kurtarabilmek için kendimize 'yapışıp kalmıyor muyuz?' Varolanlar düşünebilmek için nesnel bir görüş açısı gerektirdiğine göre, varolanlara dışsal olan bir varolanlar dünyasından söz etmek çelişkili değil mi? Önceliği yaşanmışın yoğunluğuna

¹ *Bulletin de la Société de Philosophie*, Ekim-Aralık, 1937: 'Nesnellik ve aşkınlık.'

Nietzsche'den beri modern düşünce bir 'ard-dünya' fobisine kapıldı. Bu durum kendisini çevreleyen sessizlikten çok gölgesinden korkan bir uykuda gezeri akla getiriyor: Benim kaygı verici gölgem, başkası olmayan bir başkası, benden çıkmış ve bana bağlanmış bir yabancı, beni bırakmayan ve bana kendimden çok sahip olan bir hiçlik. 20. yüzyıldaki düşünen insan da evrende saltık yalnızlıkla karşılaşmaktan çok kendi gölgesiyle karşılaşmaktan korkar gibidir. Bu korku, kimi zaman sanrısız görünüm almaktadır. Deneyim sırasında doğrulanan her türlü mevcudiyet bir tasarım olarak, evrenimizin gözümdeki kuşkulu sağlamlığını berkitmek için düşünülmüş kendimizin bir çifti (ya da mevcudiyetimizin etkisiyle şeylerin bir çifti) olarak gösterilmektedir. Sartre'a, varoluşsal ruh çözümlemesini bu 'çift fobisine' uygulamasını önermek isterim; çünkü bu çözümleme *Varlık ve Hiçlik*'in ilk sayfalarından beri var. Klasik ruh çözümleme bu fobiyle gerçek anlamda uğraştı ve bize çift korkusu içinde kendi uçurumlarımızın biçimlenmiş içdaralmasını açınladı. Dahası bu korku, çift anlamlı bir biçimde, her gün daha sağlam olan danyanın apaçıklığının kendi varlığımızın anlamını ortadan kaldırmaması arzusu ile bu dünyayı hile yoluyla kendi ölçümüze indirgemek kaygısı arasında bir çatışmayı dile getirir gibidir. Ne var ki optik bir etkiyi göstermek onun nedenini aydınlatmaya yetmez. Geriye kala kala 'ard-dünya' yanılısamasının her türlü indirgemeye karşıt genelliği içinde dile getirilmesi güç bir sezgiyi varsayıp varsaymadığını bil-

DİZİN

A

- a priori 16, 18, 19, 27, 102, 158, 163, 186
açınlanılma ve aşılma 22
aldatmaca (mystification) 115
Althusser 17
Amerikalı kişiselciler 44
Anka kuşu söylencesi 154
anlam 13
anlama: ~ yetisi 45, 46; ~da duygudaşlık 28
Ante söylencesi 154
Antikite 44
ard-ben 187
ard-dünya 183, 187; ~ fobisi 183
Aristoteles 28, 44, 66
Aron, Raymond 22
arzu 139, 192
aşk 106, 138
aşkın Tanrı 190
aşkınlık 30, 190; ~ın belirtisi 195, 196
ayrışık (heterojen) üslup 39
Aziz Augustinus 34, 87, 175, 192
Aziz Pavlus 164, 166, 195

B

- bağlanma 13, 46, 47, 124, 131
bağlanmış düşünce 41
Barrès 73
Barth, Karl 54, 157
başdönmesi 86
başkalık (altérité) 90, 187
başkası 38, 64, 69, 88, 90, 91, 121, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 178, 179, 183; ~için-varlık 136, 138, 140, 143

- batağa-saplanma (engluement) 39
Bataille, Georges 39
Baudelaire 27
Beauvoir, Simone de 36, 42
Beguin, A. 41
belirlenimcilik (déterminisme) 151, 164
ben 36, 47, 66, 78, 85, 93, 110, 115, 120, 125, 127, 135, 147, 158, 159, 165, 176, 193, 194; ~'in eylem biçimleri 47; ~merkezci sevinç (estetik aşama) 103; ~merkezci yalıtılmışlık 110
Berdyayev 41, 54, 69, 107, 158, 190
Bergson 70, 84, 106, 129, 162; ~ felsefesi 15
Bergsoncu çağrı 54
Berkeley 31
bırakılmışlık (dérélection) 78, 134
biçim değiştirme (transfiguration) 168
bilgelik aşığı 35
bilgi (gnose) 61; ~-dışılık (non-savoir) 151; ~ edimini (noesis) 28; ~ nesnesi (noema) 28
bilimci maddecilik 21
bilinç 13; ~altı 26
Biran, Maine de 53, 85
birey 96, 108, 109, 148; ~'in dinsel aşaması 117; ~ olmaya yüreklilik göstermek 108
bireycilik 35
bireysellik 15
biricik 96; zorunlu ~ 100
Blondel, Maurice 54, 59, 83, 193
Bowne 43, 45, 46
Brightman, E.S. 43
Buber 35, 54, 135, 148

- bunalım 85, 101
bütünlük 13, 17, 18
Bunaltı Edebiyatı 38
- C
- Camus, Albert 35, 36, 39, 78; ~'nün
'Saçma' öğretisi 36
Carnap 25
Carr, H. W. 44
Cervantes 121
Chesterton 80
Chevalier, Jacques 41, 42
ciddi (sérieux): ~ teması 74; varoluş-
sal ~ 74
cisimleşme 45, 76
Claude Lévi-Strauss 19
Claudel 54
cogito 64, 85, 116, 135, 141
Copleston, Frederick 32, 33
Crusoe, Robinson 34, 126
Cuse, Nicolas de 176
- Ç
- çatlak (fissure) 191
çift anlamlılık 81, 127, 128, 177,
190, 191
çifte saf olamayış 72
çilecilik 102
- D
- Dachau 170
dağar (répertoire) 65
dar kafalılar 74
Dasein 27, 68, 83, 109, 179, 180
değerler 19, 47; ~in göreceliği 22
Déléage 41
Deleuze, Gilles 16
deneyim: tüketilmelik ~i 192; gidim-
li (consécutive) ~i 189; başarısızlık
~i 154
derinlemesine kazı (forage) 68
Descartes 31, 41, 83, 173
Descartesci 135, 141; ~ düşünce 103
devingenlik 15
devletçi kolektivizm 48
devrim 20, 24, 26, 42, 46
dilbilim 14, 15
Dilthey, W. 27, 28; ~in yorumbilgisi
(hermeneutik) kuramı 27
dinginlik 85
dinsel saltıkçılık 79
dirimsel: ~ güvence 114; ~ içdaralma
100
diyalektik 21
Diyaletik Aklın Eleştirisi 17, 20, 29
diyalog 21
dogmacılık 81
doğa 21
doğrudan iletişim 95
dolaysızın evreni 60
Don Kişot 121
Dostoyevski 37
dünyanın varolan karşısındaki aşkın-
lığı 190
düşünüm (réflexion) 60, 83, 99, 175
- E
- edep 147, 192
Epikuroşçuluk 82
estetik 79, 103, 112, 113, 117, 123;
~ aşama 103, 112; ~ insanı 117; ~
üzüntü 117
eşsüremlilik (Synchoronie) 16
etik 71, 95, 107, 116, 117, 123, 124,
157, 158, 160, 161; ~ aşama 95; ~
genellik 107; ~ insanı 117
etkililik (efficacité) 161
etkincilik (activisme) 102
evren 15
evrenselleştirmeler 33
evrensellik 15
eylem-dışılık (non-action) 151
eylemsizlik (apraxisme) 151, 160
Eyüp 80
- F
- felsefe: ~nin birincil sorunu 52; ~ dö-
nüştürücü ~ 24; Anglosakson ~ tari-
hi 31, 32; ölümsüz ~ 14; mutluluk
~si 99; karar ~si 152; içdaralma ~si
86; güçsüzlük ~si 81; geleneksel ~
15, 25, 52; ~nin ilk yordamı 62
fenomenoloji 28, 29, 54; ~ öğretisi
29
fenomenolojik yöntem 28, 29
Feuerbachçı eleştirisi 89

- fıskırış (Aufbruch) 120
 fıskırma terimleri 67
 fiat 158
 Flaubert 27
 Flewling, R.T. 43
 Foucault, Michel 15
 Foulquié, Paul 37, 38
 Fransiskan 91
 Freud 26, 27, 73; ~'un 'ruh çözümleme' kuramı 26
- G
- gece tutkusu 195
 Genel Avrupa Anlayışı 20
 Genet, Jean 27
 gerçeküstüçülük 17
 Gide 115, 165
 gidimli (diskursive) 28
 gizemcilik 151
 giz'lerin 'sorun' biçiminde yozlaşması 70
 Goldmann, Lucien 18
 gösterilen 16
 Granel, G. 25
 grotesk mutsuzluk 51
 Guillemin, Henri 42
 gündüzün yasası 195
- H
- hakikat 78, 79, 81, 82, 104, 172, 173, 174, 176, 179, 181, 182, 191, 196
 ham-varolan (Seinde) 83
 Hegel 20, 21, 22, 23, 25, 53, 58, 66, 79, 87, 126, 127, 172, 176, 191; ~ felsefesi 58
 Heidegger 17, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 34, 52, 56, 60, 67, 68, 71, 72, 73, 77, 78, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 93, 94, 97, 101, 102, 109, 110, 113, 114, 118, 120, 125, 126, 127, 130, 131, 134, 149, 155, 157, 158, 159, 163, 169, 179, 190, 191; ~'in 'Dasein' öğretisi 27
 Heideggerci insanbilim 94
 Heideggergil dönüşüm 118
 Heinemann, F. 29
 Hemingway 169
- hermeneutik 27
 hiççilik (nihilisme) 154, 175
 hiçlik 17, 21, 22, 25, 26, 29, 97, 98, 156, 184, 189; ~in 'kendini hiçlemesi' 184; ~ felsefesi 156
 Homais 88
 horgörü 148
 Howison, G.W. 44
 Hölderlin 27
 Hristiyan: ~ patetiği 88; ~ varoluşçu 30; ~ varoluşçuluğu 76, 89, 127, 133, 160, 162, 192, 195, 197; ~ varoluşçuluk
 Hristiyanlık 42, 44, 45, 53, 55, 76, 77, 78, 89, 100, 102, 121, 174, 179
 Hume 31
 Humeau, Edmond 41
 Husserl 28, 72, 130; ~'in 'fenomenoloji' öğretisi 28
- I
- Izard, Georges 41, 42
- İ
- İbrahim 80, 161
 içdaralması (angoisse) 61, 85, 86, 87, 101, 103, 144, 157
 içedalış (recueillement) 39, 71, 108, 169; zorunlu ~ 108
 içkinlik kıpırtıları 186
 içrek (intrinsèque) 118
 içsel: ~ tutum 63, 114; ~ yaşam 47, 110
 içselleşmeye çağrı 110
 içsellik 62, 111, 121, 124, 133, 161, 163, 173, 175, 186
 ide 45, 189
 idealizm 21, 68, 94, 168; eleştirel ~ 43
 iman 195; ~ şövalyesi 96, 109
 imlem 13
 İngiliz: ~ ampirizmi 31; ~ ve Alman kişiselciler 44
 insan 15; ~-Tanrı (ya da hiçlik) ilişkisi 24; ~merkezcilik-tanrımerkezcilik çatışması 41
 intimius intimo meo 111, 141

ipséité 109
istençdışılık (involution) 128
iyimser 35, 105

J

Jansenizm 75, 100
Jaspers, Karl 20, 28, 29, 30, 31, 35,
54, 55, 59, 60, 61, 63, 66, 67, 68,
69, 71, 72, 75, 80, 82, 84, 85, 90,
92, 93, 94, 97, 109, 115, 117, 124,
127, 133, 147, 148, 149, 152, 154,
155, 157, 158, 161, 162, 169, 175,
177, 178, 179, 181, 191, 192, 194,
195, 196

K

Kafka 56, 119, 152, 153
Kant 17, 28, 31, 57, 72, 158, 176
kapalı alan 20
Karşı-Reform 75, 99, 100
Katolik: ~ inancı 41; ~ öğretisi 47; ~
tanrıbilim 100
Kaufmann, Walter 37
kendinde-varlık 17, 83, 84, 90, 98,
99, 130, 136, 144, 145, 146, 185,
186, 187, 188
kendine söylenen yalan (mauvaise
foi) 28
kendini aldatma (Mauvaise foi) 114,
115
kendi-önünde-varlık (sich-vorweg-
sein) 82
kendisi-için varlık 17, 84, 90, 98, 99,
145, 150, 167, 187
Kierkegaard, Sören 20, 23, 30, 37,
53, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 63, 65,
66, 71, 74, 75, 76, 79, 80, 81, 84,
86, 87, 88, 90, 92, 95, 96, 97, 100,
102, 103, 104, 108, 109, 112, 113,
116, 117, 121, 122, 124, 126, 129,
131, 133, 144, 145, 147, 148, 152,
154, 157, 158, 159, 161, 162, 168,
169, 172, 173, 174, 175, 177, 178,
179, 191, 192, 193, 195, 196; ~'ın
'etik aşama'sı 95; ~ nesnellığı 172
kişi kolektivistleri 48
kişisel ilgi alanları 107
kişisellik 42, 43, 44, 45, 46, 107,

119; ~ öğretisi 43
kitlelilik (massivité) 185
Klossowski, Pierre 39
Knutson, A. C. 43
kod 13
Koehler 146
kofluk 31
Kojève 37
kolektivizm 36
komik 74
Kopernikus 57
kökensele ortaya çıkış 67
kuşkuçuluk 56, 81, 122

L

L'Imagination 27
La Berthonnrière 54
Lacroix, Jean 41
Landsberg, Paul-Louis 54, 72
Lefebvre, Henri 23
Leibniz 31, 85, 191
Lenin 129
Levinas, E. 37
Lévi-Strauss 19
liberalizm 168
liyakatsizlik (indisponibilité) 110,
116, 143, 144, 146
Lotze 43
Lukacs, György 20, 30
Luther 87, 99, 118, 164

M

Macquarrie, John 34, 35, 36
Madaule, Jacques 42
Magill, Frank 37
Malraux 115, 169
mantık 26; matematiksel ~ 24
mantıksal olguculuk 24
Marcel, Gabriel 17, 30, 37, 55, 60,
62, 64, 66, 67, 68, 71, 74, 75, 77,
92, 97, 102, 104, 107, 110, 112,
115, 116, 117, 141, 143, 146, 148,
168, 171, 181, 182, 192, 193, 196
Maritain, Jacques 41, 42
Marquarrie 34
Marx 20, 21, 23, 115, 131, 164
Marxçı: ~ dünya görüşünün ilkeleri
20; ~ kavrayış 17

- Marxçı: ~ öğretisi 21; ~ tarih öğretisi 23, 24, 36
 Marxçılar 128
 Marxçılık 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 43, 121, 131, 160, 163
 mazoşizm 139
 merkezi yokluk 186
 Merleau-Ponty, Maurice 19, 23, 39, 156
 metafizik 25, 81; varoluşçu ~ 34; ~ önerme(ler) 25, 32
 meydan okuma 80, 103, 104, 111, 116, 148, 196
 Mézsaros, Istvan 30
 Mitsein 134, 149, 150
 Mitwelt 149
 mizaç 152
 Mounier 13, 34, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48; ~'in karakter olgusu 47
- N
- Naville 129, 131
 Nazi işgali 42
 nazizm 42, 169
 nedensizlik (gratuité) 146, 165, 180
 nesne-başkası 135
 nesnel devinimsizlik korkusu 172
 nesnelleştirmeler 33
 nesnellik 15, 172; ~ kaygısı 127
 Newton 126
 Nietzsche 18, 33, 35, 55, 56, 60, 71, 72, 74, 80, 82, 88, 94, 95, 108, 112, 132, 161, 163, 167, 171, 183
- O
- olguculuk 16, 23, 24, 25, 186
 olgusalılık (facticité) 77
 olumluluk (positivé) 98
 olumsuzluk 32, 76, 86, 143
 oluş 15
 oluşumsal yapısalılık (structuralisme génétique) 18
 onlar 114
 otomatik yazı 17
 ölüm 93, 94, 119; ~ doluluğu 83
 öteye-yükseliş (transascendance) 82
 özel mülkiyet hakkı 48
- özgür istenç 46
 özgürlük 13, 43, 45, 75, 103, 137, 139, 164, 165, 166, 167, 169; ~ün senkopu 86
 özne 140
 öznellik 15, 21, 62, 72, 109, 127, 128, 168, 172, 175
- P
- paradoks 79, 80, 174
 paranoyak 142
 Parmenides 62, 176
 Pascal 53, 54, 57, 59, 63, 65, 75, 76, 78, 80, 81, 82, 83, 85, 88, 89, 92, 97, 100, 103, 104, 112, 113, 116, 117, 121, 177, 182, 189, 191, 192, 195; ~gil düşlem 86; ~gil eğlence 115; ~'in 'hep daha uzağa gitme devinimi' 189
 Passmore, John 31, 32
 Péguy, Marcel 42, 54, 61, 66
 Piaget, J. 18
 Pis Herif 60, 84, 115, 119
 Platon 44, 47, 66, 192
 Plotinus 44
 Post-Scriptum 59, 62, 74, 79, 88, 108, 121, 133, 154, 173
 postyapısalcılık 14
 présence 39, 193
 psikolojik zaman 15
 psişizm 27
- R
- réfléxive düşünce 59
 Reform 75, 99, 100, 160
 reklam (publicité) 128
 Renouvier, Charles 43
 Ritter, Joachim 38
 Robinson, Edward 34
 Rougemont, Denis de 41
 ruh: ~ durumları (Stimmung) 16; ~ların birlikteliği 139; ~un ölümsüzlüğü sorunu 59
 Russell 31
- S
- saçma 36
 saf maddecilik 130

sahih (authentique) 86; ~ eylem 155;
~ tutum 151; ~ varoluş 61, 108,
121
sahihlik (authenticité) kaygısı 67
sahip olma imgesi 65
Salauds 60, 119
Salésien 91
salt dışsallık 127, 129
saltık 21, 44, 45, 46, 47, 53, 61, 76,
77, 78, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99,
103, 107, 117, 121, 124, 133, 149,
157, 159, 161, 165, 175, 177, 181,
183, 189, 194; ~ hiçlik 97; ~ yal-
nızlık 97
sanat 123, 124
Sartre, Jean-Paul 16, 17, 18, 20, 21,
22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30,
32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 51, 52,
56, 60, 65, 69, 73, 77, 82, 83, 84,
85, 90, 94, 97, 98, 99, 101, 102,
114, 119, 120, 127, 129, 131, 134,
135, 136, 138, 140, 141, 142, 143,
144, 145, 146, 147, 149, 150, 152,
159, 160, 161, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 172, 180, 181, 183,
184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192; ~'ın Marxçılığı 18
Sartreci özgürlük 165
Sartrecilik 52, 169
Scheler 54, 59, 133, 148
seçiş 15, 87, 88, 167, 191, 194; ~ ah-
lakı 27; ~ sıkıntısı 194; dinsel ~ 117;
ilksel ~ devinimi 27
seçmecî 'aşkınlık' kavramı 190
sein 82, 134
sergileme (exposition) 176
sıçrayış (Aufsprung, Absprung) 82
Simon, Pierre-Henri 42
skandal 80
Sokrates 44, 52, 63, 80, 174
Sokratesçi Hristiyan 30
Solovyev 54, 147
Spinoza 62, 85, 164, 176, 191
Stern, W. 44
süredurum (inertie) 127
Şestov 54, 69, 80

T
Tanrı 22, 24, 33, 45, 46, 47, 53, 55,
63, 76, 80, 83, 85, 89, 91, 95, 96,
97, 98, 100, 108, 113, 117, 118,
130, 132, 158, 159, 161, 162, 163,
164, 168, 175, 178, 190, 192; ~
önünde bulunma olgusu 168
tanrıtanımazlık 159
tarih 13, 21, 23
Tartuffe 88
tasa (préoccupation) 126
tasarımlama (projetter) 188
taşma (débordement) 193
temel duygular (Stimmung) 73
terk edilmişlik 125
Tertullianus 80
Thonnard, F. J. 33, 34, 48
tinsel 34, 113; ~ ölüm 116; ~ yaşam
111, 146, 176; ~ yoksunluk barok-
luğu 198; ~ dinglilik 114
tinselleşme 94
tinsellik 17, 47, 111
toplumcu 35, 163
toplumsallıklar (socialités) 128
Touchard, Pierre-Aimé, 41
töredışı (amoral) 35
töz 82, 162, 184
tözsel yapı 46
tuzağa düşme 127

U
umut 105
umutsuzluk 103
Unamuno 35, 179
us 15, 17, 35, 44, 63, 70, 77, 80, 101,
104, 128, 134, 175, 177, 194, 195;
~un güçsüzlüğü 78; ~ dışılık 77
uşculuk 58, 59

V
Valéry 62
varlık 15, 29, 34, 67, 186, 187, 189;
ölüm-için-varlık 93; ard~ 184; saltık
~ 46, 175, 189; fazla~ 154, 191, 193;
bir için~ 149; birlikte~ 134, 149,
150; ~ın parçalanması 67; durum-
içinde~ (Etre-ensituation) 124, 165;
~a batma (engluement) 69

- varlıkbilim 91
varolan 59, 96, 97, 113, 114, 118, 134, 177, 181; ~ın dünya karşısındaki aşkınlığı. 190; ~ın tinsel yaşamı 85
varolma kipleri 82
varoluş 4, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 28, 30, 38, 39, 43, 53, 58, 61, 65, 67, 72, 85, 103, 107, 112, 116, 154, 159, 163, 175, 179, 181, 195, 196; ~ dizgesi 107; ~ felsefeleri 14; ~ filozofları 17; ~un varlıkbilimi 37; kişisel ~ 46
varoluşçu: ~ felsefe 15, 34; ~ ilgi alanları 107
varoluşçuluk 4, 13, 14, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 52, 53, 54, 57, 63, 73, 82, 91, 107, 119, 120, 128, 130, 132, 155, 159, 172, 194, 197, 198; ~un gövdesi 53; ~un Marxçı tarih öğretisi 19; ~ ağacı diyagramı 39; ~ akımının ülkemizin düşünce yaşamına yansıması 36; tanrıtanıma ~ 33, 197
varoluşsal: ~ bağlanma 124; ~ düşüncenin ilk çabası 70; ~ dönme (conversion) 72; ~ eleştiri 181; ~ (existentielle) felsefe 68; ~ ruh çözümleme 26; ~ sevinç 102; ~ yaklaşma yöntemi 182
Viyana Çevresi 24
Vogue 14
- W
Waelhens, A. de 25
Waelhens, M. De 68
Wahl, Jean 37, 80, 82, 155, 171, 190, 191
Wallon, H. 135
- Y
yabancılaşma 89, 90, 114, 115, 132; ~ duygusu 91
yaderk (hétéronome) 134
yakarı (invocation) 176
yapı 13
yapısalcılık 15, 16, 17, 18, 19, 23, 36; ~ modası 14
yapışkan (visqueux) 90, 91, 134
yapışkanlık (adhésivité) 187
yaşam 119, 132, 196; ~dan estetik olarak yararlanma 117
yazıbilim 14
yeni olguculuk 25
yeni-Kantçı 29
yeni-Platonculuk 44
yeni-Thomasçı düşünce 33
yineleme 148, 154, 177
yoğunluk kaygısı 67
yok-bilgi (non-savoir) 97
- Z
zamansallık 84
Zerdüş 95, 108